

شرکای روحانی طلبکار نشوند

وطن امروز

روزنامه وطن امروز در شماره ۷ شماره دیروز خود و در واکنش به بیانیه طلبکارانه و غیرمسئولانه مجمع روحانیون مبارز و مجمع به اصطلاح محققین درباره شرایط کنونی کشور که خود و دولت برآمده از اصلاحات در شمار بانیان وضع موجود قرار می گیرند، نوشته است: اگر چه «عتماد به نفس» جزو فضایل و مواهب شخصیتی و عامل پیش برنده‌ای در امور انسانی و تشکیلاتی و اجتماعی محسوب می شود اما آنگاه که با بی مسئولیتی و خودبزرگ بینی تعویض می شود، جای خود را به چیزی غیر از فضیلت می دهد. محتوای بیانیه مشترک اخیر مجمع روحانیون مبارز و مجمعی که خود را محققین و مدرسین حوزه علمیه قم نامگذاری کرده است، جزو آن پدیده‌هایی است که به لحاظ سیاسی و اجتماعی و حتی روانشناختی می تواند محل بررسی قرار گیرد که از یک سو چگونه جمعی که خود باعث و بنای بسیاری از مشکلاتند، شخصاً بتوانند با این جسارت، از برده و مانع خجالت عبور کنند و متن مفصلی در نقد دیگران بنویسند و حتی ایشارهای به اشتباهات خود بکنند؟ و دیگر اینکه اگر چه سخن گفتن و نقادی کردن عموم مردم جزو افتخارات یک نظام مردمسالار است اما کجای مناسبات سیاسی و اجتماعی در این جامعه معیوب است که آن گروه سیاسی می تواند به جای قرار گرفتن در جایگاه متهم و پاسخگویی در برابر مردم، رذای مدعی را بپوشد و خطاب به همان مردم سخن سرایی و ادای فضل کند؟

یوسینده پس از فهرست بلندبالایی از خطاهای نابخشودنی این جماعت مدعی و بانیان وضع کنونی کشور نوشته است: توصیه مشفقانه به آقایان ساساق میبازان آن است که به جای قرار به جلو و باز کردن تصفیرات بر دوش دیگران، از خطاهای سرشار گذشته و ظلم‌هایی که به مردم کردند، توبه کنند و به مسیر امام(ره) و ملت ایران بازگردند. این بیانیه‌ها و مغفله‌ها جز آنکه با آن خود را فریب دهند و چند صباحی دیگر بر گرد کرسی خود همی تغافل بنشینند، سودی ندارد.

نقدی ناصحانه بر یک بیانیه

روزنامه رسالت هم یادداشت دیروز خود را به بیانیه مجمع روحانیون و مجمع محققین اختصاص داده و در بخشی از آن ضمن به چالش کشیدن رفتار ضدجمهور این جریان سیاسی در فتنه ۸۸ نوشته است: در جای جای بیانیه روی «جمهوریت» نظام تکیه شده است از جمله بیان فرمودند: «اگر همگان جمهوریت نظام اسلامی را بپذیرند، بسیاری از مشکلات حل می شود.» کارنامه پایبندی مجمع روحانیون و مجمع مدرسین و محققین حوزه علمیه قم به جمهوریت نظام در انتخابات سال ۸۸ مشخص است. آنها ثابت کردند جمهوریت را به شرط «چاقو» قبول دارند. هشت ماه مملکت را به آشوب کشاندند و در روزی که متناقضین و سلطنت طلب‌ها در ۳۰ خرداد ۸۸ علیه رای ملت اعلام راهپیمایی کردند، آنها هم بیانیه دادند با آنها همراهی کردند. آنها با آنکه مدام می گفتند میزان، رای ملت است، این میزان را با هشت ماه آشوب آفرینی و بحران زایی به آتش کشیدند و از آن طرف نمایندگان جنبش سبز را فرستادند به پارلمان اروپا و کنگره امریکا التماس کردند تحريم‌ها علیه دولت و ملت را تشدید کنند، ما زورمان به رای ملت نمی رسد: در اوج فتنه وقتی مخالفان جمهوریت نظام شعار می دادند: «انتخابات بپایانه است، اصل نظام نشانه است»، مجمع روحانیون مبارز از جمهوریت نظام دفاع نکردند. وقتی متناقضین و سلطنت طلب‌ها شعار می دادند: «مرگ بر اصل ولایت فقیه»، هیچ فداغی از اصل ولایت فقیه نکردند این جمهوریت که مردم از آن دم می زند، چیست که در رای مردم تلور ندارد، اما مدر فتنه گری جلوه می کند. از جمله دغدغه‌های بیانیه نویس محترم فرو کاهش سرمایه اجتماعی و ربط آن به آسیب جمهوریت نظام بود. اما از خودشان سؤال نکردند آن سرمایه اجتماعی آنها در دوم خرداد ۷۶ در انتخابات اخیر ۱۴۰۰ چه شد که به اندازه آرای باطله کاهش یافت! یوسینده در بخش پایانی یادداشت خود با طرح چند سؤال از جمله اینکه «مگر می شود عدای از علما به مناسبت دهه فجر بیانیه بدهند و از امام یاد کنند اما در سراسر بیانیه آنها یک کلمه از «ولایت فقیه» به عنوان فلسفه سیاسی امام یاد نشود؟» به این دو تشکل روحانی توصیه کرده است: «قدری تأمل کنید ببینید چه کسی ویروس سکولاریسم را در اندیشه سیاسی شما تزریق کرده است! مجمع روحانیون از زمانی که اشباع از روحانیت مبارز کردند، در تور جمع شناختی دشمن افتاد.»

بستر سازی احیای برجام

روزنامه دنیای اقتصاد در یادداشتی ضمن اشاره به پیچیدگی های حاکم بر توافق احتمالی برجام در زمینه «تضمین و راستی آزمايي» به عنوان دو مطالعه منطقی و اطمینان بخش تهران از طرف‌های غربی نوشته است: در انعقاد توافق احتمالی مبنای عمل باید اجرای استراتژی «اقدام در برابر اقدام» باشد. به‌رغم کم‌تری « » بودن جنس تعهدات ماد در برابر « کیفیتی» بودن جنس تعهدات طرف مقابل، ایجاد موازنه در انجام تعهدات امری سخت اما امکان پذیر است. تضمین اصلی، طراحی الگوی اجرائی توافق به صورت گيرد در تا صورت تحقق وعده بتوان اقدام خود را متوقف کرد. در این صورت از خسران حاصل از انجام «کلیه» تعهدات توسط ایران در برابر «بخشی» از تعهدات طرف مقابل جلوگیری خواهد شد. در سطح دوم و بنیادی تر، ایجاد توازن در روابط خارجی با کشورهای مختلف و بازتعریف مناسبات با آنها با رویکرد عمل گرا، برنامه، متغیری مهم در اجرائی اورتخیز توافق احتمالی احیای برجام است. در این راستا، روابط با همسایگان و شرکای راهبردی مانند چین باید در قالب پروژه‌هایی مشخص تعريف شود. با طرحی یک سیاست مشخص بر مبنای تأمین منافع کشور، فارغ از شرقی یا غربی بودن طرف مقابل، می توان پایداری توافق برجام را تا حدی افزایش داد.

بی انصاف نباشیم

روزنامه آفتاب بزده یک ویدئوی قطعی شده از کانال های خبری در فضای مجازی ویدئویی قطعی شده از رئیس جمهور در حال چرخش است که می خواهد به مخاطبش چنین القا نماید که سیدابراهیم رئیسی نسبت به خواسته صنعتگران و تولیدکننده‌های تفاوت است. این در حالی است که در عالم واقع، ویدئو مربوط به بازدید رئیس جمهور از بخش ارتباطات مردمی در حاشیه سفر به استان گیلان است. در حقیقت رئیس جمهور در این بازدید سعی دارد نظراتی داشته باشد بر کیفیت و کمیت ارتباط گیری مأموران با مردم. در ویدئوی مذکور هم یکی از نیروهای مأمور به خدمت از ارتباطات مردمی اعلام می کند بیشترین خواسته مردمی موضوع بالا بودن بهره‌های بانکی است، یعنی برخلاف آنچه در کانال های خبری منتشر شده و بازتاب داده می شود، فرد مذکور از تولیدکنندگان نبوده و قرار هم نیست در همان لحظه تصمیم گیری صورت گیرد. در این ویدئو، رئیس جمهور کشورمان خطاب به مأمور بعد از چند پرسش فنی، اعلام می کند آیا از شما پذیرایی شده که مأمور هم پاسخ می دهد. شاید طرح چنین سؤالی از سوی رئیسی بدین دلیل است که گاهی دیده شده است در سفرهای رئیس جمهوری به استان‌ها در دوره‌های قبل حتی به خبرنگاران نیز بی توجهی صورت می گرفت و از همین رو، توجه ریاست جمهوری به جزئیات و به مشقت نیتخان مأموران و همراهان یک امر پسندیده است.

پنج‌شنبه ۱۴ بهمن ۱۴۰۰ | اول رجب ۱۴۴۳ |

سرویس سیاسی ۸۸۴۹۸۴۳۴

تعلیل

زینب شریعتی

سیاه‌نمایی، فرافکنی و دروغ‌گویی در بیانیه اصلاح‌طلبان

وقتی فکر نفر در خیابان می دود و فریاد آی دزد، آی دزد سر می دهد، همه او را مالباخته تصور می کنند یا شاید هم دلسوزی که دنبال دزد اموال دیگری است، اما چند نفر فکر می کنند که شاید او خود دزد باشد؟

مجمع روحانیون مبارز و تشکل موسوم به مجمع محققین و مدرسین حوزه علمیه قم، بیانیه مشترکی به مناسبت چهل و سوسومین سالگرد پیروزی انقلاب اسلامی منتشر کرده‌اند که حاوی نکات جالب توجهی است. این بیانیه از روح کلی حزب اللهی و تلاش در تشدید نفوذ، اما زورمان به رای ملت می کند و تلاش دارد همچون ناظر بی طرف در گوشه‌ای بایستد، اوضاع را رصد کند، خود را میان حاکمیت و مردم قرار دهد و بعد سمت مردم برود و ایراد و آسیب‌های این ۴۳سال حکمرانی را لیست کند.

در بخشی از این بیانیه آمده است: «امروز محترم ما با بحران‌های بزرگی در عرصه‌های اقتصادی، سیاسی، فرهنگی و بین‌المللی روبرو هستیم. برابر آمار رسمی بخش مهمی از جامعه زیر خط فقر، و مشرووع بوده‌اند، در فراوان لحظه به لحظه از حجم طبقه متوسط که نیروی حرکت بخش توسعه و پیشرفت هر کشوری است کاسته و به درون طبقه فقیر رانده می شوند و طبقه فقیر که روز به روز در حجم و عدد آن افزوده بشود، همان است که بیشترین فداکاری را برای انقلاب و حفظ نظام انجام داده و بالاترین سختی‌ها را تحمل کرده است. در سوی دیگر شاهد بروز و ظهور طبقه یا افراد یا نهادهای بی مسئولیتی هستیم که بر امکانات خود به ویژه با رانت و سوءاستفاده از تحريم‌های کمر شکن می افزایند و کسانی هم که دارای امکانات طبیعی و مشروع بوده‌اند، در این وضع و حال به جای سرمایه گذاری مطمئن در درون ترجیح می دهند امکانات خود را به خارج منتقل کنند.»

این عبارات بخشی از همین بیانیه است. بیره هم شاید نباشد. چه کسی می تواند منکر کمبودها و آسیب‌هایی باشد که امروزه در جامعه ایران وجود دارد و باز چه کسی می تواند منکر باشد که اگر عملکرد مسئولان بهتر بود، یقیناً تعدادی از این مشکلات وجود نداشت اما آنچه باعث موضع گیری برابر این بیانیه می شود، نه الزاماً متن آن که گوینده آن است؛ او گونده‌ای که تلاش می کند ناظر بی طرف و بی اختیار باشد که گویی در همه این سال‌ها هیچ مسئولیتی در رأس این حکمرانی نداشته است.

■ مسئولیت اصلاح طلبان غیر از بیانیه‌نگاری چیست؟

از سال ۶۰ تا ۶۸، میرحسین موسوی نخست‌وزیر جمهوری اسلامی و به قول خود اصلاح‌طلبان نخست‌وزیر امام بوده است. کل دوران رهبری امام خمینی پس از پیروزی انقلاب اسلامی ۱۱ سال بوده است که از این زمان، هشت سال دولت با انتخاب موسوی- از خواص اصلاح‌طلب و پیروزی انقلاب اسلامی منتشر کرده‌اند که حاوی نکات جالب توجهی است. این بیانیه از روح کلی حزب اللهی و تلاش در تشدید نفوذ، اما زورمان به رای ملت می کند و تلاش دارد همچون ناظر بی طرف در گوشه‌ای بایستد، اوضاع را رصد کند، خود را میان حاکمیت و مردم قرار دهد و بعد سمت مردم برود و ایراد و آسیب‌های این ۴۳سال حکمرانی را لیست کند.

در بخشی از این بیانیه آمده است: «امروز محترم ما با بحران‌های بزرگی در عرصه‌های اقتصادی، سیاسی، فرهنگی و بین‌المللی روبرو هستیم. برابر آمار رسمی بخش مهمی از جامعه زیر خط فقر، و مشرووع بوده‌اند، در فراوان لحظه به لحظه از حجم طبقه متوسط که نیروی حرکت بخش توسعه و پیشرفت هر کشوری است کاسته و به درون طبقه فقیر رانده می شوند و طبقه فقیر که روز به روز در حجم و عدد آن افزوده بشود، همان است که بیشترین فداکاری را برای انقلاب و حفظ نظام انجام داده و بالاترین سختی‌ها را تحمل کرده است. در سوی دیگر شاهد بروز و ظهور طبقه یا افراد یا نهادهای بی مسئولیتی هستیم که بر امکانات خود به ویژه با رانت و سوءاستفاده از تحريم‌های کمر شکن می افزایند و کسانی هم که دارای امکانات طبیعی و مشروع بوده‌اند، در این وضع و حال به جای سرمایه گذاری مطمئن در درون ترجیح می دهند امکانات خود را به خارج منتقل کنند.»

در بخشی از این بیانیه آمده است: «امروز شدت اعتراض‌های غیرسیاسی که بیشترین از سوی بخش‌های محروم جامعه رخ می دهد، از اعتراض سیاسی بیشتر است.» بیان این جملات از سوی مجمعی که محمد خاتمی عضو آن بوده و با شعار «تقدم توسعه سیاسی بر توسعه اقتصادی» رئیس جمهور شد، جالب توجه است. همان سال‌ها بارها توسط اهالی رسانه و سیاست به اصلاح‌طلبان تذکر داده شد که کشور به لحاظ اقتصادی در شرایط مناسب نیست و شعارهای سیاسی دردی از مشکلات اقتصادی مردم دوا نخواهد کرد، اما اصلاح‌طلبان پیروزی گرفتند.

۴۳سال عمر شش دولتی که اصلاح‌طلبان نقش آفرینان آن بودند، در واقع حدود نیمی از ۴۳سالیی است که اکنون مجمع روحانیون مبارز به عنوان یکی از اصلی ترین تشکل‌های اصلاح‌طلب منتقدان آن است. تازه اگر چرخش آنها به سوی حمایت از هاشمی رفسنجانی و هشت سال دولت او را در نظر بگیریم! آیا این همه سال مبارز برای خود نقشی فراتر از «بیانیه‌نگار» و «منتقد» تعریف و اجرا کند؟

■ توسعه سیاسی شعار چه کسی بود؟

در بخشی از این بیانیه آمده است: «امروز شدت اعتراض‌های غیرسیاسی که بیشترین از سوی بخش‌های محروم جامعه رخ می دهد، از اعتراض سیاسی بیشتر است.» بیان این جملات از سوی مجمعی که محمد خاتمی عضو آن بوده و با شعار «تقدم توسعه سیاسی بر توسعه اقتصادی» رئیس جمهور شد، جالب توجه است. همان سال‌ها بارها توسط اهالی رسانه و سیاست به اصلاح‌طلبان تذکر داده شد که کشور به لحاظ اقتصادی در شرایط مناسب نیست و شعارهای سیاسی دردی از مشکلات اقتصادی مردم دوا نخواهد کرد، اما اصلاح‌طلبان پیروزی گرفتند.

گزارش ۲

رئیس کمیسیون امنیت ملی:

«لایحه جامع ایرانیان خارج از کشور» در دست تدوین است

ماه قبل تشکیل جلسه داد و آیت‌الله رئیسی اعلام کردند به دور از تبلیغ و شعار قصد داریم، موضوع ایرانیان خارج از کشور را پیگیری کنیم. در این راستا آیت‌الله رئیسی بر لزوم تدوین قانون جامع ایرانیان خارج از کشور تأکید کردند. می‌دانم که مجلس در کنار دولت با مسئولیت وزارت

روزنامه جوان | شماره ۶۴۱۶

سرویس سیاسی ۸۸۴۹۸۴۳۴

تعلیل

زینب شریعتی

مردم رنج‌پذیده‌ای را که در سفرهای استانی گرد آمدند نژاد جمع می‌شدند تا به او نامه دهند، همانند دلفین‌های گرسنه‌ای دانست که برای بودن لقمه‌ای غذا از دست مری، صدا از خودشان درمی آوردند و حرکات دلفریب نمایشی انجام می‌دهند! این خلاصه نگاه اصلاح‌طلبان به اقتشار محروم جامعه ایران بود.

حال می‌گویند نیازهای اقتصادی و معیشتی نیازهای اولیه و حقوق شهروندی نیاز ثانویه است؟!

■ چه کسی جمهوریت را کمرنگ کرد؟

در بیانیه مشترک فوق‌الذکر آمده است: «لحظه به لحظه جمهوریت کمرنگ‌تر شد و اسلام سازگار با جمهوریت در عرصه رسمی منزوی‌تر گشت و بیشش و منشی از اسلام قدر دید و در صدر نشست و در بسیاری از عرصه‌های حکمرانی میداندار شد که جمهوریت را از اساس مردود می‌ساخت و این، همان پدیده دوم بود، یعنی کمرنگ شدن جمهوریت نظام و میل به سوی حکومت به اصطلاح اسلامی...»

از همان سال‌های ۷۵ و ۷۶ که خاتمی کاندیدای ریاست جمهوری شد، اصلاح‌طلبان زرمزه تقلب در انتخابات را شروع کردند اما وقتی انتخابات را برنده، دیگر سکوت کردند!

۸۴ که انتخابات ریاست جمهوری را باختند، باز مهدی کروبی بر طبل تقلب کوبید...

سال ۸۸ هم آن فتنه را بر پا کردند و مقابل رأی مردم ایستادند و با اصرار بر ابطال انتخابات، رهبر جمهوری نظام را به آتش کشیده خواستند، اما که معظمه انقلاب مقابل این خواسته ایستادند و صریح و علنی اعلام کردند: «بند شه‌زیر بار بدعت‌های غیر قانونی نخواهم رفت.»

آنها سال‌های ۹۲ و ۹۶ چون انتخابات را برنده، دیگر حرفی از تقلب بر نزنند. سال ۱۴۰۰ انتخابات را باختمان، اما چون دولت خودشان مجری انتخابات بود، و صرف از تقلب نزنند و گفتند این خاتمی مهندسی شد.

این تلاش‌ها را رفتار اصلاح‌طلبان با نماد جمهوریت نظام است. بدبین‌سازی مردم به انتخابات، تقلب گسترده در انتخابات مجلس ششم در تهران و درخواست باز کردن پای بیگانگان به نظارت بر انتخابات، لیستی‌دگی از عملکرد اصلاح‌طلبان علیه جمهوریت نظام است. در چه شرایطی آیا سخن گفتن برمدعی آنان، از یک جهت بی‌فایده است؟

■ فرافکنی و سیاه‌نمایی کافی نیست

■ دروغ هم بگویم!

در بیانیه مذکور، چنان همه چیز سیاه جلوه داده شده است که گویی ۴۳سال را فقط دور خود چرخیده‌ایم. مسئولیت پذیری هم که وجود ندارد اما به همین دو مورد هم اکتفا نشده است. «مردم می‌گویند: آب و برق مجانی و مسکن ارزان که وعده‌اش داده شد پیشکش، ابتدایی ترین نیازهای ما را تأمین کنید. مردم احساس بی‌آیندی از یکسو و فسادهای بزرگ و شرم‌آور و هدر رفتن سرمایه‌های طبیعی و انسانی خطر بزرگی است که کشور و ملت را تهدید می‌کند.»

مگر می‌شود عنواندند وعده آب و برق مجانی، نه وعده انقلاب و رهبران انقلاب بلکه وعده عباس امیرانتظام سخنگوی دولت موقت بود که اوایل اسفند۵۷ گفت: «برای کم‌درآمدها، آب و برق مجانی می‌شود!»؛ همان امیرانتظامی که بعدها مورد حمایت اصلاح‌طلبان قرار گرفت.

بیانیه‌ها می‌شود بر نکاتی دیگر هم نقد کرد، اما خلاصه‌اش همان است که در ابتدای گزارش آمد. باید بدانیم شاید گاهی همانی که در کوچه داد می‌زند و می‌گوید آی دزد، خود دزد باشد.

دهه فجر ۱۴۰۰

انقلاب ما

سیاسی

روایت سقوط

اقتصاد وابسته‌پهلوی

افول اقتصادی و تهدید زندگی و معیشت اقشار مختلف از مهم‌ترین واقعیت‌ها در سیمای عمومی جامعه، به ویژه از سال‌های آغازین دهه ۴۰ بوده است. در واقع، هرچند افزایش درآمدهای نفتی منجر به رونق و تسریع در برنامه‌ها شد که از سال ۱۳۴۲ به بعد شد، اما پیامدهای سیاست‌های توسعه‌ای رژیم برای اقشار و طبقه‌های مختلف اجتماعی و از نظر شاخص‌های کلان ناگوار بود. حال به عنوان نمونه به بررسی پیامدهای این فرآیندهای اقتصادی در دو بخش مهم می‌پردازیم.

۱. **کشاورزی:** کشاورزی در این دوره دستخوش تحولات عظیمی شد که ناشی از اجرای اصلاحات ارضی بود. با وجود این، بر اثر اجرای اصلاحات ارضی نه تنها وضعیت کشاورزی بهبود نیافت، بلکه تغییری در سطح زندگی اکثریت روستائیشان هم ایجاد نکرد و سطح زندگی و معیشت آنها همچنان پایین ماند، به گونه‌ای که در فاصله سال‌های ۱۳۵۶ – ۱۳۵۱، ۲۸٫۱ درصد روستاییان از سو تغذیه رنج می‌بردند و ۴ درصد نیز شدیداً سو تغذیه داشتند علاوه بر این، با گذشت یک دهه از اجرای اصلاحات ارضی، تولید کشاورزی دچار افت شد و به نسبت سرانه جمعیت عقب ماند، به عنوان مثال، در سال ۱۳۵۰، ارزش کل تولید کشاورزی بالغ بر ۱۷۲/۳ میلیارد ریال می‌شد، در حالی که کل مصرف روستاییان ۱۷۱/۶ میلیارد ریال بود، یعنی مصرف روستاییان ۷۱/۳ میلیارد ریال از تولید کشاورزی بیشتر بود. ادامه این روند در سال‌های بعد سبب شد که در سال ۱۳۵۶، ۴۰ درصد نیازهای غذایی کشور از خارج وارد شود. یکی از دلایل مشکلات کشاورزی در این برهه، عملکرد ضعیف واحدهای کشت و صنعت و شرکت‌های زراعی بود که از مزعزعه دهقانی متوسط بهره‌دهی کمتری داشتند. قابل ذکر است در سال ۱۳۵۶، دولت فقط توانایی تأمین مواد غذایی مردم را برای ۳۲ روز در سال داشت و مجبور بود باقی مواد غذایی را از خارج وارد کند. برای مثال مرغ را از فرانسه، تخم‌مرغ را از اسرائیل، سبز را از لبنان و پنیر را از دانمارک وارد می‌کرد.

در واقع، موفقیت عملی اصلاحات ارضی برای دهقانان و روستاییان در عمل صفر بود، زیرا در پایان مراحل اصلاحات، حدود ۴۷/۵ درصد جمعیت روستایی که فاقدنقد بودند، زمیندار نشدند و کسانی هم که صاحب نسق بودند نیز زمینشان کفاف زندگی را نمی‌داد و طبق آمار کشاورزی که قبل از این مشمول کل روی زمین‌های زراعی بودند، بعد از اجرای اصلاحات، جزو دهقانان کم‌زمین یا کارگران بی‌زمین مزدبگیر روستا بودند. نتیجه آنکه عده زیادی از کشاورزان بیگار و برای امرار معاش راهی شهرهای بزرگ شدند که حاصل آن، گسترش حلقه‌ای متشدد در حاشیه شهرها بود.

۲. **صنعت:** جایگزینی واردات و توسعه صادرات دورا رهبرد برای توسعه اقتصادی کشور از سال‌های دهه ۴۰ به بعد بود که به ترتیب اقتضای شدید صنایع جایگزینی واردات، دولت‌در صد بود محصولات وارداتی را خود در داخل تولید کند. در الگوی دوم هم که در سال‌های آغازین دهه ۵۰ مورد توجه قرار گرفت، بر صنایع سرمایه‌ی و صنایع انرژی‌ز پایه مانند سیمان و فولاد و پتروشیمی تأکید شد. بودا اما توجه به پیچیدگی این صنایع، ایران روز به روز به کشورهای صاحب تکنولوژی و شرکت‌های چندملیتی بیشتر وابسته می‌شد. برای مثال پتروشیمی از یک سو، میزان وابستگی کشور را به کشورهای غربی افزایش می‌داد، زیرا ایران فناوری این حوزه را در اختیار نداشت و از سوی دیگر، بازار محصولات پتروشیمی در دست چند شرکت چندملیتی بود و ایران که توانایی رقابت با این کشورها را در دنیا نداشت، مجبور می‌شد با توافقی با آنها راهی برای خود در بازارهای جهانی از میان مدارهای بازرگانی این شرکت‌ها بیابد، با این حال اگرچه رژیم پهلوی در صد توسعه صنایع بر آمد، اما به دلیل وابستگی شدید صنایع به بخش نفت و همچنین تکیه بر کشورهای غربی و شرکت‌های چندملیتی نتوانست بخش صنعت را در کشور بومی کند، ضمن اینکه پیشرفت صنعتی ایران بیش از آنکه به نفع طبقات مستضعف جامعه شود، به نفع سرمایه‌داران و طبقه متوسط به بالای جامعه و مقامات دولتی و تئوکرات‌ها شد. در واقع، استراتژی رژیم سرازیر بر کردن ثروت نفتی به سوی نخبگان وابسته به دربار بود و تأسیس کردند. ثروت به صورت قطره‌ای به پایین جریان می‌یافت و همانند بخ در آب گرم، در فرآیند دست به دست شدن، ذوب می‌شد و نتیجه آن نیز چندان تعجب‌آور نبود، به گونه‌ای که در دهه ۱۳۳۰ ایران یکی از مشکل‌دارترین کشورهای جهان سوم به لحاظ توزیع نابرابر درآمد‌ها بود، اما بنا بر گزارش سازمان بین‌المللی کار در دهه ۱۳۵۰ به یکی از بدترین کشورهای جهان تبدیل شد.

در مجموع، از سال‌های دهه ۴۰ به بعد، نرخ رشد صنعتی ایران قابل توجه بود، اما این نرخ دست کم از دو جهت گمراه کننده است: اولاً سهم صنعت از تولید ناخالص ملی ۱۸ درصد بود و در مقایسه با سهم بخش خدمات در ۳۵ درصد و سهم نفت که ۲۵ درصد بود، رقم بالایی ایران را تشکیل می‌داد که این نیز ناچیز بود. علاوه بر این، بخش صنعتی تا حد زیادی در مشارکت خارجیان وابسته بود، به گونه‌ای که سرمایه خارجی در صنایع جنبه غالب داشت و حتی در صنایع نسبتاً بومی مانند بافندگی جاپایی باز کرده بود. قابل ذکر است در سال ۱۳۵۷، شرکت‌های دارویی ۸۵ تا ۱۰۰ درصد به واردات اتکا داشتند، شرکت‌های شیمیایی ۶۰ تا ۱۰۰ درصد، بافندگی ۸۰ درصد، بعضی صنایع غذایی ۷۰ درصد و پارای از مصالح ساختمانی ۵۷ درصد.

حجرت

در نشست کمیسیون امنیت ملی مجلس مطرح شد

شرایط برای توافق آماده است

سخنگوی کمیسیون امنیت ملی و سیاست خارجی مجلس در تشریح نشست کمیسیون متبوعش با رئیس هیئت مذاکره‌کننده ایرانی تأکید کرد که شرایط برای توافق آماده است. به گزارش مهر، محمود عباس‌زاده‌مشکنینی، سخنگوی کمیسیون امنیت ملی و سیاست خارجی در تشریح نشست کمیسیون متبوعش با رئیس هیئت مذاکره‌کننده ایرانی گفت: «علی‌باقری» رئیس تیم مذاکره‌کننده ایران در وین با حضور در جلسه کمیسیون امنیت ملی و سیاست خارجی مجلس شورای اسلامی، ضمن تشریح روند مذاکرات، به سوالات نمایندگان مجلس پاسخ داد. وی افزود: او روند مذاکره را مثبت ارزی‌بایی کرد و به حسن نیت و جدیت جمهوری اسلامی ایران تأکید و اعلام کرد که در حال هیچ گفت‌وگو مستقیمی با امریکایی‌ها نداشته‌ایم. مشکینی درباره جزئیات بیشتر این نشست اظهار داشت: بر اساس آنچه در این جلسه مطرح شد، می‌توان اعلام داشت که در شرایط موجود اساساً «امانه‌ها» یعنی مذاکره‌کننده‌ها امرکا روشن نیستند و با وجود مثبت و روبه جلو بودن روند مذاکرات، هنوز مسائل مهمی باقی مانده است که باید بر سر آن مذاکره و توافق شود.

مشکنینی تأکید کرد: حق ایران است که تمام تحريم‌ها لغو شود، اما تا به امروز با طرف مقابل بخشی از آنها را پذیرفته است، مجموعه شواهد و واقعیت‌ها در جمله بر‌گه‌هایی که جمهوری اسلامی ایران در دست دارد، نشان می‌دهد شرایط برای یک توافق خوب و «برد-برد» آماده است به شرط آنکه غربی‌ها هم حسن‌نیت و جدیت داشته باشند.